

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки та економічної теорії

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни**

ІСТОРІЯ ЕКОНОМІКИ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	28	«Публічне управління та адміністрування»
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	281	«Публічне управління та адміністрування»
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Перший (бакалаврський)	
ФАКУЛЬТЕТ	Економічний	

Біла Церква 2021

Історія економіки та економічної думки. Робоча програма з навчальної дисципліни «для здобувачів вищої освіти економічного факультету за спеціальністю 281 “Публічне управління та адміністрування ”, бакалаврський рівень вищої освіти / Укладач П.І. Юхименко. Біла Церква: БНАУ, 2021. 31 с.

Розробник: П.І. Юхименко, д-р. екон. наук, професор

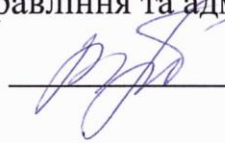
Робочу програму затверджено на засіданні кафедри економіки та економічної теорії (Протокол № 1 від 27 серпня 2021р.)

Завідувач кафедри економіки та економічної теорії
доцент

С.Г. Батажок

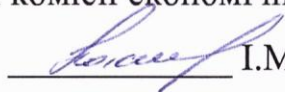
Гарант ОП «Публічне управління та адміністрування»
канд. екон. наук, доцент

В. І. Панасюк

Схвалено науково-методичною комісією економічного факультету
(Протокол № 1 від 30.08.2021 р.)

Голова науково-методичної комісії економічного факультету
д-р екон. наук, професор

І.М. Паска

Вступ

Трансформаційні процеси, що відбуваються в економіці та суспільстві України, викликають об'єктивну необхідність підготовки фахівців-професіоналів нового типу, які здатні органічно поєднувати глибокі теоретичні знання з практичними навичками господарчої діяльності, ініціативно і творчо діяти за ринкових умов. Здійсненню цього важливого завдання сприяє вивчення курсу «Історія економіки та економічної думки» (ІЕЕД). Як свідчить історичний досвід, економічні погляди і концепції не тільки пасивно відображають економічну практику, але певним чином впливають на неї. Саме поєднання історії розвитку господарства з історією розвитку економічної думки в межах дисципліни «ІЕЕД» допомагає студентові зрозуміти загальну спрямованість еволюції економічної науки, її взаємозв'язок з економічною політикою, прийняттям стратегічних і оперативних рішень, а головне – сформулювати загальноекономічний світогляд майбутнього фахівця.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Згідно з навчальним планом на 2021–2022 навчальний рік, на вивчення дисципліни «Історія економіки та економічної думки» для денної форми навчання виділено всього 150 академічних годин (5 кредитів ECTS), у т.ч. аудиторних – 64 години (лекції – 32, семінарські заняття – 32), самостійна робота студентів – 86 годин.

Опис навчальної дисципліни за показниками та формами навчання наведено в таблиці:

Найменування показників	Шифр та найменування галузі знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 6	Галузь знань: 28 Публічне управління та адміністрування	Обов’язкова	
	Спеціальність: 281 «Публічне управління та адміністрування»		
Модулів 6	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти)	Рік підготовки:	
Змістових модулів 6-25 (тем)		1-й	1 - й
Індивідуальне науково-дослідне завдання відповідно до переліку тем		Семестр	
Загальна кількість годин 150		2-й	2 -й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 6		Лекції	
		32 год.	6 год.
		Практичні	
		32 год.	8 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		86 год.	134 год.
		Індивідуальні завдання:	
Вид контролю: іспит			

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Історія економіки та економічної думки» є нормативною навчальною дисципліною та вивчається згідно з навчальним планом підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» усіх напрямів підготовки усіх форм навчання. Дисципліна базується на знаннях таких дисциплін, як «Історія України та укр. культури», та вивчається одночасно з дисципліною «Економічна теорія».

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПЕРЕЛІК ОЧІКУВАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ з дисципліни «Історія економіки та економічної думки»

Результати навчання за ОП спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»	Результати навчання з дисципліни
РН 01. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.	РН 1.1. Знати сутність цивілізації, теоретико-методологічну та світоглядну складову цивілізаційного та формаційного підходу до розгляду історії економіки та економічної думки; розуміння позитивних та нормативних складників економічного аналізу. РН 1.2. Знати сутність суспільного поділу праці та його вплив на економічний розвиток; зрозуміти економічні складники, які вплинули на формування східної і європейської держав, та вплив їх на формування моделі подальшого господарського розвитку в новому інституціональному середовищі. РН 1.3. Сутність поняття державного регулювання економіки та вихідні положення цього процесу, основні види методів (економічних і адміністративних) державного регулювання економіки. Розуміння сутності, принципів, об'єктів, суб'єктів й інструментів державного регулювання економіки у країні в новому конкурентному середовищі. РН 1.4. Знати сутність поняття економічний потенціал та його складових. Поняття «природні ресурси», «трудові ресурси» та «людський капітал». Основні елементи економічного потенціалу в постіндустріальному суспільстві. Знання складових економічного потенціалу національної економіки та показників ефективності їх використання за різними методиками оцінки; РН 1.5. Знати основні показники оцінки ефективності задіяного національного капіталу та його продуктивності. РН 1.6. Розуміти принципи історико-економічної науки, теоретичні основи та особливості функціонування економічних систем.
РН 11. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї	РН 11.1. Усвідомити особливості генезису постіндустріального виробництва європейських країн та східний тип модернізації економіки та уміти дати їм критичну оцінку: позитиви й негативи для суспільного розвитку; уміти змодельовати систему ринкової

компетенції.	національної економіки з врахуванням національних особливостей та наявного потенціалу розвитку в новому інституціональному середовищі. РН 11.2. Усвідомити роль людського капіталу у розвитку інституціонально-інформаційної (нової) економіки України та значимість його для сталого розвитку нової економіки; знати найважливіші складники та роль держави у формуванні нового типу економіки та уміти сформулювати і обґрунтувати інноваційні напрями сталого розвитку економіки в новому конкурентному середовищі. РН 11.3. Знати сутність понять формальні та неформальні інститути, інституціональне середовище, щільність інституціонального середовища та значимість їх для сталого економічного зростання та розвитку підприємництва. РН 11.4. Знати сутність ефективних механізмів впливу на сталий розвиток у конкретній моделі (неоліберальній, соціально-ринкової економіки, інституціональній тощо) суспільного буття та вихідні положення цього процесу з врахуванням національних особливостей. РН 11.5. Обґрунтувати перспективи соціально-економічного розвитку окремих регіонів України, згідно із територіальним поділом праці.
РН 13. Використовувати методи аналізу та оцінювання програм сталого розвитку.	РН 13.1. Уміти спадкоємно-історично відображати економічні та соціальні реалії та знати перші концепції управління великими господарськими одиницями, започаткування принципів самоврядування.. РН 13.2. Знати методи оцінки основних макроекономічних показників, уміти їх узагальнювати та робити відповідні висновки та обґрунтовувати рекомендації щодо їх зміни ; сутність, типи, фактори, джерела та значення економічного зростання в розвитку національної та регіональної економіки; знання основних критеріїв та показників економічного зростання країни; засад державної політики стимулювання економічного зростання. РН 13.3. Оцінити сучасний стан розвитку і розміщення продуктивних сил, зокрема промисловості, транспорту, сільського господарства відповідно вимогам удосконалення генеральної схеми їх розвитку й підвищення соціально-економічної ефективності суспільних затрат праці; РН 13.4. Дати економічну та екологічну оцінку розвитку кожної ланки народногосподарського комплексу України з позиції їх впливу на функціонування і подальший розвиток національної економіки, необхідності перебудови із конкретних обставин, удосконалення господарського комплексу кожного регіону країни, виходячи;

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ІСТОРІЯ ЕКОНОМІКИ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ» I-й семестр

Змістовний модуль 1

Становлення ринкової економіки та ринкової економічної теорії

Тема 1. Предмет і метод історії економіки та економічної думки.

1. Єдність формаційного та цивілізаційного теоретико-методологічних підходів;
2. Позитивний та нормативний складник курсу;
3. Єдність теорії та історії;
4. Предмет та методологія курсу.

Тема 2. Господарський розвиток первісного суспільства та його еволюція на етапі ранніх цивілізацій.

1. Економічні основи переходу від споживацького до виробничого господарства;
2. Неолітична революція.

Тема 3. Особливості господарського розвитку та економічної думки в період формування світових цивілізацій (VIII ст. до н. е. - V ст. н. е.).

1. Економіка найдавніших цивілізацій Месопотамії;
2. Формування цивілізаційного суспільства Стародавнього Єгипту;
3. Особливості становлення цивілізаційного суспільства Індії;
4. Перші цивілізаційні формування Стародавнього Китаю.

Тема 4. Господарство країн європейської цивілізації в період її формування.

1. Давньогрецька цивілізація та її вплив на європейський світ;
2. Економічні причини занепаду античних цивілізацій.

Тема 5. Господарство та економічна думка середньовічних цивілізацій (кінець V – XV ст.).

1. Становлення східного типу економіки;
2. Європейські країни середньовічних цивілізацій;
3. Середньовічне місто (V-XV ст.);
4. Генезис української цивілізації в епоху Середньовіччя.

Тема 6. Формування передумов ринкової економіки в країнах європейської цивілізації (XVI – перша половина XVII ст.).

1. Зародження ринкової інфраструктури;
2. Економічні основи формування світового ринку;
3. Становлення індустріальної цивілізації в Європі;
4. Господарство українських земель.

Змістовний модуль 2

Економіка індустріальних цивілізацій

Тема 7. Розвиток ринкового господарства в період становлення національних держав (друга половина XVIII – перша половина XIX ст.).

1. Завершення індустріалізації Великої Британії;
2. Економічна думка індустріального суспільства;
3. Становлення індустріальної економіки Франції і Німеччини;
4. Україна на шляху індустріальної модернізації;
5. Розвиток індустріальної цивілізації США.

Тема 8. Ринкове господарство країн європейської цивілізації в період монополістичної конкуренції (друга половина XIX – початок XX ст.).

1. Економіка монополістичного капіталізму;
2. Еволюція індустріального суспільства у другій половині XIX- початку XX ст..
3. Економіка колоніального світу (друга половина XIX- початку XX ст.);

4. Особливості становлення ринкового господарства в Україні (друга половина XIX- початку XX ст.).

Тема 9. Господарство та економічна думка в період державно-монополістичного розвитку суспільства європейської цивілізації (перша половина XX ст.).

1. Становлення індустріальної моделі розвитку США;
2. Державно-монополістична економіка Великої Британії та Франції;
3. Особливості формування етатизму в Німеччині, Італії та Японії.

Тема 10. Розвиток національних економік європейської цивілізації в системі світового господарства під впливом науково-технічної революції (друга половина XX ст.).

1. Всесвітня інтеграція;
2. Становлення «нової економіки» США;
3. Становлення та розвиток постіндустріальної економіки європейських країн;
4. Формування східної моделі постіндустріального суспільства в Японії.

Змістовний модуль 3

Сучасна цивілізація та трансформаційні процеси в країнах світу

Тема 11. Світове господарство та основні напрями економічної думки та етапі інформаційно-технологічної революції (кінець XX – початок XXI ст.).

1. Трансформація країн соціалістичної системи;
2. Східна модель становлення інформаційного суспільства;
3. Асиметрія стану і розвитку сучасної світової економіки.

Тема 12. Економічний розвиток України в умовах радянської економічної системи та його трактування в економічній думці.

1. Виникнення економіки державного соціалізму в Україні;
2. Економічні проблеми розвитку економіки України в період 40-х років XIX ст..
3. Модернізація економіки України в 50-60-х роках.

Тема 13. Ринкові перетворення в Україні (90-ті роки XX ст. – початок XXI ст.)

1. Інституціональні аспекти становлення ринкової економіки;
2. Розвиток підприємництва та специфікація прав;
3. Формування інституціонально-інформаційного суспільства.
- 4.

II-й семестр

Змістовний модуль 4.

Теоретичні основи розміщення продуктивних сил

Тема 14. Теоретичні основи розміщення продуктивних сил.

1. Підходи до визначення понять «продуктивні сили». Складові продуктивних сил, основним складником яких є праця,
2. Поняття розміщення продуктивних сил як результату суспільного поділу праці в територіальній формі.
3. Сутність просторової організації трудових ресурсів і засобів виробництва, територіальний поділ праці

Тема 15. Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів

1. Закономірності розміщення продуктивних сил. Сутність понять «закон», «економічний закон», «закономірність». Детальна характеристика закономірностей розміщення продуктивних сил.
2. Принципи розміщення продуктивних сил. Основні принципи розміщення продуктивних сил.
3. Фактори розміщення продуктивних сил. Аналіз факторів розміщення продуктивних сил.

Тема 16. Економічне районування та територіальна організація господарства

1. Поняття й ознаки економічного району. Поняття територіальної структури господарства, її ієрархічні рівні та 12 відповідні територіальні утворення. Підходи до визначення поняття «економічний район». Перелік передумов формування економічних районів. Основні ознаки економічного району.

2. Фактори, що впливають на формування економічних районів. Групи факторів, що впливають на формування економічних районів. Критерії та принципи економічного районування.

3. Типи економічних районів. Галузеве та інтегральне економічне районування.

4. Розвиток економічного районування та формування сучасної сітки економічних районів. Мета та завдання економічного районування. Розвиток економічного районування. Сучасна сітка економічного районування.

Змістовний модуль 5.

Регіон економічна політика

Тема 17. Регіон у системі територіального поділу праці

1. Поняття та економічна сутність регіону у системі територіального поділу праці. Підходи до визначення поняття «регіон». Порівняльний аналіз понять «економічний район» та «регіон».

2. Типологія та класифікація регіонів України. Класифікація регіонів України. Визначення типології регіонів.

3. Функції регіонів. Основні функції регіонів. Установи, які впливають на регіональний розвиток та регіональне управління при виконанні функцій регіонів. Фактори, що впливають на ступінь реалізації функцій.

Тема 18. Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики

1. Сутність та цілі регіональної економічної політики. Підходи до визначення поняття «регіональна політика». Складові регіональної економічної політики. Державна регіональна економічна політика. Соціально-економічна політика регіонів.

2. Принципи державної регіональної політики. Зміст принципів державної регіональної політики.

3. Складові частини державної регіональної політики. Складові державної регіональної політики.

Тема 19. Механізм реалізації регіональної економічної політики

1. Законодавча база регіональної економічної політики. Нормативно-правові акти, що регулюють регіональну економічну політику.

2. Роль органів державного управління та місцевого самоврядування в економічному розвитку регіону. Структура влади країни. Повноваження центральних органів державної виконавчої влади при здійсненні регіональної політики. Повноваження регіональних державних органів виконавчої влади.

3. Складові частини механізму реалізації регіональної економічної політики. Методи реалізації державної регіональної економічної політики.

Тема 20. Господарський комплекс, його структура і трансформація в ринкових умовах

1. Галузева структура господарства. Сутність понять «галузь економіки», «галузева структура господарства». Складові виробничої сфери. Складові невиробничої сфери. Поняття та ознаки галузі спеціалізації. Ознаки міжгалузевих комплексів. Поняття та класифікація інфраструктури. Характерні риси галузевої структури економіки. Аналіз територіальної структури економічних районів України та галузей їх спеціалізації.

2. Промисловість як головна ланка господарчого комплексу країни. Сутність понять «промисловість» та «галузева структура промисловості». Класифікація галузей промисловості. Основні проблеми територіальної організації промисловості в Україні.

Змістовий модуль 6

Економіка України: галузева структура і характеристика продуктивних сил економічних районів

Тема 21. Природний і трудовий ресурсний потенціал України

1. Природно-ресурсний потенціал. Складові економічного потенціалу регіону. Елементи природо-ресурсного потенціалу. Сутність поняття «потенціал природних ресурсів».

2. Економічна оцінка природних ресурсів. Аналіз та економічна оцінка природних ресурсів України.

3. Демографічна ситуація в Україні. Аналіз демографічної ситуації.

4. Міграція населення і її види. Поняття, види та фактори міграції населення.

5. Система розселення України. Особливості розміщення населення по території країни.

6. Трудові ресурси України. Склад трудових ресурсів країни.

Тема 22. Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку і розміщення

1. Металургійний комплекс. Поняття «металургійний комплекс». Роль металургійного комплексу в територіальному поділі праці. Структура металургійного комплексу України. Фактори економічного положення вітчизняної металургії. Сировинна база для розвитку металургії. Райони розміщення підприємств металургії. Національна програма розвитку та реформування гірничо-металургійного комплексу України.

2. Особливості розміщення і розвитку агропромислового комплексу України. Поняття агропромислового комплексу та його структура. Особливості розміщення сфер агропромислового комплексу.

3. Транспортний комплекс як складова виробничої інфраструктури країни. Поняття транспортного комплексу як складової міжгалузевого господарського комплексу. Аналіз розміщення видів транспорту по території України.

4. Паливно-енергетичний комплекс України. Паливно-енергетичний комплекс України як складна міжгалузева система. Поняття та напрями паливної промисловості. Поняття та складові електроенергетики.

5. Машинобудування. Машинобудування як галузь що визначає науково-технічний прогрес. Підгалузі та виробництва машинобудування.

6. Хімічний комплекс України. Хімічна промисловість, її призначення та особливості. Сировинна база для підприємств хімічної промисловості.

Тема 23. Економіка України як єдність регіональних соціально- економічних систем

1. Аналіз соціально-економічних систем в історичному аспекті. Аналіз розвитку соціально-економічних систем.

2. Поняття і сутність соціально-економічної системи. Визначення та типологія соціально-економічних систем.

3. Властивості соціально-економічних систем. Основні властивості соціально-економічної системи. Види територіальних соціально-економічних систем. Фактори, що визначають результативність зміни соціально-економічної системи.

4. Регіон як соціально-економічна система. Завдання регіональної регуляторної політики. Система загальних показників, які характеризують регіональний економічний розвиток. Механізм соціального розвитку регіону.

5. Основні напрями комплексного економічного і соціального розвитку регіонів. Поняття комплексного розвитку та його завдання. Ознаки комплексу. Політика комплексного розвитку регіону.

Тема 24. Економіка регіонів України: стан і перспективи розвитку

1. Особливості територіальної організації продуктивних сил регіонів України. Особливості господарських комплексів економічних районів України.

2. Проблеми й перспективи розвитку регіонів України. Специфіка розвитку регіонів України. Перспективи розвитку регіонів.

Тема 25. Міжнародні економічні зв'язки України та її інтеграція в європейські та інші світові структури

1. Поняття міжнародної економічної інтеграції. Поняття міжнародної економічної інтеграції. Фактори, що впливають на розвиток інтеграційних угруповань. Види міжнародних економічних об'єднань.

2. Сучасний стан зовнішньоекономічних зв'язків України. Основні форми міжнародної співпраці в Україні. Участь країни в міжнародних економічних організаціях та міжнародних об'єднаннях.

3. Правова база процесу інтеграції до ЄС. Нормативно-правова співпраця України з ЄС. Стратегія інтеграції до ЄС.

4. Проблеми та перспективи інтеграції України до ЄС. Головні інструменти євроінтеграції. Проблеми інтеграції України до ЄС.

Тема 26. Фактори сталого розвитку продуктивних сил

1. Сутність та характеристика факторів сталого розвитку продуктивних сил. Підходи до визначення поняття «сталий розвиток». Основні концепції сталого розвитку продуктивних сил. Стратегія сталого розвитку. Основні блоки факторів сталого розвитку продуктивних сил. Схема дослідження сталого розвитку. Триєдиний системний підхід до сталого розвитку.

2. Перспективи забезпечення сталого розвитку продуктивних сил України в сучасних умовах соціально-економічних перетворень. Етапи концепції сталого розвитку. Шляхи забезпечення сталого розвитку держави. Глобалізація економіки.

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	у с ь о г о	у тому числі					Усьог о	у тому числі				
		л е к ц і ї	п р а к т и ч ні	л а б о р т о р ні	Ін ди ві ду ал ьн і	Сам ості йна роб ота		л е к ц і ї	п р а к т и ч н і	Л а л б о р т о р ні	І н д и в і д у а л ь н і	Само стійн а роот а
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Становлення ринкової економіки та ринкової економічної теорії												
Тема 1. Предмет і метод історії економіки та економічної думки	5	2	2			1	4					4
Тема 2. Господарство первісного суспільства та його еволюція на етапі ранніх цивілізацій	5	2	2			1	4					4
Тема 3. Особливості господарського розвитку та економічної думки на етапі цивілізацій (VIII – V ст. до н.е.)	5	2	2			1	6	1				5
Тема 4. Господарство країн європейської цивілізації в період її формування	5	2	2			1	5					5
Тема 5. Господарство та економічна думка	5	2	2			1	6	1				5

середньовічних цивілізацій (кінець V – XV ст.).												
Тема 6. Формування передумов ринкової економіки в країнах європейської цивілізації (XVI – перша половина XVII ст.).	5	2	2			1	5					5
Всього по 1 модулю	30	12	12			6	30	2				28
Модуль 2. Економіка індустріальних цивілізацій												
Тема 7. Розвиток ринкового господарства в період становлення національних держав (друга половина XVIII – перша половина XIX ст.).	7	2	2			3	6					6
Тема 8. Ринкове господарство країн європейської цивілізації в період монополістичної конкуренції (друга половина XIX – початок XX ст.).	7	2	2			3	8	1				7
Тема 9. Господарство та економічна думка в період державно-монополістичного розвитку суспільства європейської цивілізації (перша половина XIX ст.).	8	2	2			4	7					7
Тема 10. Розвиток національних економік європейської цивілізації в системі світового господарства під впливом науково-технічної революції (друга половина XX ст.).	8	2	2			4	9	1	2			6
Всього по 2 модулю	30	8	8			14	30	2	2			26
Модуль 3. Сучасна цивілізація та трансформаційні процеси в країнах світу												
Тема 11. Світове господарство та основні напрями економічної думки та етапи інформаційно-технологічної революції (кінець XX – початок XXI ст.).	13	4	4			5	15		1			14
Тема 12. Економічний розвиток України в умовах радянської економічної системи та його трактування в економічній думці.	9	2	2			5	15	1				14
Тема 13. Ринкові в Україні (90-ті роки XX ст. – початок XXI ст.).	8	2	2			4	13	1				12
Усього годин 3 модуль	30	8	8			14	30	2				28
Всі години по дисципліні	90	16	16			34	90	6	2			82
2-й семестр												
Модуль 4. Теоретичні основи розміщення продуктивних сил												

Тема 14. Предмет, метод і завдання дисципліни «Регіональна економіка».	8	2				6	9					9
Тема 15. Закономірності, принципи і чинники розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів.	10	2	2			6	10	1				9
Тема 16: Економічне районування та особливості територіальної структури народного господарства	12	4	2			6	11	1				10
Усього годин 4 модуль	30	8	4			18	30	2				28
Модуль 5. Регіон економічна політика												
Тема 17. Регіон в системі територіального поділу праці	7	2				5	8	1				7
Тема 18. Суть, мета і завдання регіональної політики.	9	2	2			5	7					7
Тема 19. Механізм реалізації регіональної економічної політики.	6	2				4	8	1				7
Тема 20. Народного господарський комплекс України, його структура і трансформація в ринкових умовах.	8	4	2			2	7					7
Усього годин 5 модуль	30	10	4			16	30	2				28
Модуль 6 Економіка України: галузева структура і характеристика продуктивних сил економічних районів												
Тема 21. Природний та трудовресурсний потенціал України.	8	4	2			2	5	1				4
Тема 22. Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку і розміщення	8	4	2			2	6		1			5
Тема 23. Економіка регіонів України як єдність регіональної соціально-економічної системи.	4	2				2	6		1	=		5
Тема 24. Економіка регіонів України: стан та перспективи розвитку	5	2	2			1	6	1				5
Тема 25. Міжнародні економічні зв'язки України та її інтеграція в європейські та інші світові структури	5	2	2			1	5					5
Усього годин 6 модуль	30	14	8			8	30	2	2			24
Усього годин по дисципліні 2 семестр	90	16	16			42	90	6	2			42
Усього годин по дисципліні	180	32	32			76	180	12	8			160

6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Лекції

1-й семестр

Годи ни	Тема і зміст лекції	К-ть годин
Змістовний модуль 1. Становлення ринкової економіки та ринкової економічної теорії		
1	Предмет і метод історії економіки та економічної думки. Загальний теоретико-методологічний та світоглядний розгляд економічних теорій, позитивний та нормативний складник науки, єдність теорії та історії. (Складова компетентності і вміння: на методологічних засадах цивілізаційних парадигм розвитку суспільства сформувати сучасне економічне мислення та світогляд студентів, забезпечити засвоєння ними знань і методів історичного аналізу економічних процесів).	2
2	Господарський розвиток первісного суспільства та його еволюція на етапі ранніх цивілізацій. Загальна характеристика епохи, економічні основи переходу від споживацького до виробничого господарства. (Складова компетентності і вміння: формування знань про історичний розвиток господарства (реальної економіки) раннього періоду розвитку становлення цивілізацій, знати сутність традиційного способу виробництва).	2
3	Особливості господарського розвитку та економічної думки в період формування світових цивілізацій (VIII ст. до н. е. - V ст. н. е.). Характеристика економіки найдавніших цивілізацій, формування цивілізаційного суспільства Стародавнього Єгипту, перші цивілізаційні формування на території Індії та Китаю. (Складова компетентності і вміння: усвідомити сутність азійського способу виробництва, знати економічні основи автаркії та тоталітаризму).	2
4	Господарство країн європейської цивілізації в період її формування. Давньогрецька цивілізація та її вплив на європейський світ, економічні причини занепаду античних цивілізацій. (Складова компетентності і вміння: усвідомити досягнення греко-римської цивілізації та її вплив на світовий розвиток, знати джерела сучасної західної цивілізації).	2
5	Господарство та економічна думка середньовічних цивілізацій (кінець V – XV ст.). Становлення східного типу економіки, характеристика європейських країн середньовічних цивілізацій, генезис української цивілізації в епоху Середньовіччя. (Складова компетентності і вміння: усвідомити причини періоду загального занепаду (порівняно з античністю) суспільних інститутів та систем, знати основи формування східного типу економіки).	2
6	Формування передумов ринкової економіки в країнах європейської цивілізації (XVI – перша половина XVII ст.). Зародження ринкової інфраструктури, економічні основи формування світового ринку, становлення індустріальної цивілізації в Європі, господарство українських земель. (Складова компетентності і вміння: усвідомити сутність реформації і революції цін, які в епоху динаміки і грошей прискорили процес розмежування європейських держав на економічно розвинені і відсталі, знати економічні основи формування світового ринку).	2
7	Розвиток ринкового господарства в період становлення національних держав (друга половина XVIII – перша половина XIX ст.). Завершення	2

	індустріалізації Великої Британії, економічна думка індустріального суспільства, особливості становлення індустріальної економіки Франції і Німеччини, Україна на шляху індустріальної модернізації. (Складова компетентності і вміння:	
Змістовний модуль 2. Економіка індустріальних цивілізацій		
8	Ринкове господарство країн європейської цивілізації в період монополістичної конкуренції (друга половина XIX – початок XX ст.). Економіка монополістичного капіталізму, еволюція індустріального суспільства у другій половині XIX – на початку XX ст., Західний і Східний тип модернізації, особливості розвитку ринкового господарства та головні напрями економічної думки в Україні (друга половина XIX – початок XX ст.). (Складова компетентності і вміння: усвідомити сутність нової економічної системи (ринкової економіки), знати закономірності її розвитку та сутність ринкових відносин).	2
9	Господарство та економічна думка в період державно-монополістичного розвитку суспільства європейської цивілізації (перша половина XIX ст.). Становлення індустріальної моделі розвитку США, державно-монополістична економіка Великої Британії та Франції, система економічних поглядів Дж.М. Кейнса, особливості формування етатизму в Німеччині, Італії та Японії. (Складова компетентності і вміння: усвідомити специфічні риси становлення індустріального суспільства європейських країн, знати економічну думку індустріального суспільства).	2
10	Розвиток національних економік європейської цивілізації в системі світового господарства під впливом науково-технічної революції (друга половина XX ст.). Світова інтеграція та відображення її в економічній думці, становлення «нової економіки» США, становлення та розвиток постіндустріальної економіки європейських країн, формування східної моделі постіндустріального суспільства в Японії, постколоніальна економіка. (Складова компетентності і вміння: усвідомити нову економічну систему (інноваційний тип розвитку суспільства) періоду монополістичного капіталізму, знати типи модернізації індустріальної економіки та основні принципи соціально-ринкової економіки.	2
Змістовний модуль 3 Сучасна цивілізація та трансформаційні процеси в країнах світу		
11	Світове господарство та основні напрями економічної думки та етапі інформаційно-технологічної революції (кінець XX – початок XXI ст.). Трансформація країн соціалістичної системи, східна модель становлення інформаційного суспільства, асиметрія стану і розвитку сучасної світової економіки. (Складова компетентності і вміння: усвідомити базові складові перехідного етапу суспільства та проблеми його трансформації, знати моделі становлення інформаційного суспільства, та проблеми асиметрії стану і розвитку сучасної світової економіки)..	4
12	Економічний розвиток України в умовах радянської економічної системи та його трактування в економічній думці. Виникнення економіки державного соціалізму в Україні, економічні проблеми розвитку України у період 40-х років XX ст., модернізація економіки України у 50-60-х роках. (Складова компетентності і вміння: усвідомити сутність моделі економіки державного соціалізму в Україні, знати механізми регулювання економіки в умовах командної економіки та їх ефективність).	2
13	Ринкові перетворення в Україні (90-ті роки XX ст. – початок XXI ст.). Інституціональні аспекти становлення ринкової економіки, розвиток підприємництва та специфікація прав, формування інституціонально-	2

	інформаційної економіки. (Складова компетентності і вміння: Усвідомити інституціональні аспекти становлення ринкової економіки України та інституціональні компоненти економічного зростання; знати проблеми формування інституціонально-інформаційної економіки України).	
	Всього	28

2-й семестр

Годи ни	Тема і зміст лекції	К-ть годин
Змістовний модуль 4. Теоретичні основи розміщення продуктивних сил		
14	Закономірності, принципи і чинники розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів. Сутність, принципи, об'єкти, суб'єкти й інструменти державного регулювання економіки у країні; методологія дослідження й удосконалення процесів регулювання економіки на макрорівні. (Складова компетентності і вміння: Здатність здійснювати оцінку впливу факторів на розвиток продуктивних сил та визначати вплив територіального поділу праці на структуру господарства. Уміння використовувати загальнонаукові та конкретнонаукові методи для дослідження механізму державного регулювання економіки у країні).	2
15	Економічне районування та особливості територіальної структури народного господарства. Сутність, типи фактори, джерела та значення економічного зростання в розвитку національної економіки; основні критерії та показники економічного зростання країни; засади державної політики стимулювання економічного зростання. (Складова компетентності і вміння: Здатність усвідомлювати особливості розвитку економічного районування та формування сучасної сітки економічних районів. Уміння визначати ступінь впливу основних факторів економічного зростання на розвиток національної економіки; розраховувати часткові та узагальнюючі показники економічного зростання та ефективності розвитку національної економіки)	2
16	Регіон в системі територіального поділу праці. Сутність і основні складові механізму регіональної економічної політики у країні; основні критерії ефективної реалізації окремих видів регіональної політики. (Складова компетентності і вміння: Здатність аналізувати, раціонально та критично оцінювати систему територіального поділу праці, раціонально застосовувати інструменти регулювання регіонального відтворення. Уміння обґрунтовувати критерії для оцінювання наслідків прийнятих управлінських рішень щодо реалізації тієї чи іншої регіональної політики у країні).	2
Змістовний модуль 5. Регіон економічна політика		
17	Суть, мета і завдання регіональної політики. Основні етапи прогнозування та види прогнозних документів; методи прогнозування; основи макроекономічного програмування та порядку затвердження програм економічного і соціального розвитку різних рівнів; (Складова компетентності і вміння: Здатність планувати, формувати, здійснювати оцінку ефективності заходів регіональної економічної політики з метою вирівнювання ступенів соціально-економічного розвитку регіонів України Вміння здійснювати вибір методичного інструментарію для розробки конкретного прогнозу чи програми соціально-економічного розвитку).	4

18	Механізм реалізації регіональної економічної політики. Сутність, принципи, об'єкти, суб'єкти й інструменти державного регулювання економіки у країні; методологія дослідження й удосконалення процесів регулювання економіки на макрорівні. (Складова компетентності і вміння: Здатність здійснювати контроль за виконанням прав, обов'язків та відповідальністю виконавців регіональної економічної політики, ефективно делегувати повноваження. Уміння використовувати загальнонаукові та конкретнонаукові методи для дослідження механізму державного регулювання економіки у країні).	2
19	Народногосподарський комплекс України, його структура і трансформація в ринкових умовах.. Про основи формування структури господарського комплексу національної економіки; поняття та ознаки галузі спеціалізації, інфраструктури; характеристики та особливості розвитку основних міжгалузевих комплексів України. (Складова компетентності і вміння: Здатність аналізувати галузеву структуру господарства та визначати тенденції розвитку господарського комплексу України. Уміння розраховувати показники, що характеризують динаміку галузевої структури національної економіки, визначати тенденції її розвитку та формулювати напрямки необхідних структурних зрушень для досягнення економічної раціональності та підвищення ефективності її функціонування).	2
20	Природний та трудовресурсний потенціал України Складові економічного потенціалу національної економіки та показники ефективності їх використання за різними методиками оцінки; про основні показники оцінки ефективності задіяного національного капіталу та його продуктивності. (Складова компетентності і вміння: Здатність визначати оптимальні способи та напрямки використання наявних природних ресурсів; проводити розрахунки щодо визначення рівня людського потенціалу, ринку праці та збалансованості робочих місць та робочої сили. Вміння здійснювати оцінку ефективності використання економічного потенціалу країни, визначати ступінь продуктивності національного капіталу та означати чинники розвитку національної економіки).	4
Змістовий модуль 6 Економіка України: галузева структура і характеристика продуктивних сил економічних районів		
21	Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку і розміщення. Про основи формування структури господарського комплексу національної економіки; поняття та ознаки галузі спеціалізації, інфраструктури; характеристики та особливості розвитку основних міжгалузевих комплексів України. (Складова компетентності і вміння: Здатність здійснювати оцінку міжгалузевих господарських комплексів та визначати фактори, які впливають на прийняття рішення щодо впровадження нових технологій. Уміння розраховувати основні показники, що характеризують динаміку галузевої структури національної економіки, визначати тенденції її розвитку та формулювати напрямки необхідних структурних зрушень для досягнення економічної раціональності та підвищення ефективності її функціонування).	2
22	Економіка регіонів України як єдність регіональної соціально-економічної системи. Сутність, типи фактори, джерела та значення економічного зростання в розвитку національної економіки; основні критерії та показники економічного зростання країни; засади державної політики стимулювання економічного зростання. (Складова компетентності і вміння: Здатність оцінювати рівень соціально-економічного розвитку регіонів. Уміння визначати ступінь впливу основних	2

	факторів економічного зростання на розвиток національної економіки; розраховувати часткові та узагальнюючі показники економічного зростання та ефективності розвитку національної економіки).	
23	Економіка регіонів України: стан та перспективи розвитку. Сутність і основні складові механізму регіональної економічної політики у країні; основні критерії ефективної реалізації окремих видів регіональної політики. (Складова компетентності і вміння: Здатність до визначення шляхів зміцнення конкурентних позицій регіонів та розробки стратегії економічного зростання. Уміння обґрунтовувати критерії для оцінювання наслідків прийнятих управлінських рішень щодо реалізації тієї чи іншої регіональної політики у країні).	4
24	Міжнародні економічні зв'язки України та її інтеграція в європейські та інші світові структури. Характеристика інтеграційних процесів та основних етапів інтеграції; обґрунтування необхідності інтеграції країни до світового господарства в умовах глобалізації; основні інструменти державного регулювання зовнішніх зв'язків країни. (Складова компетентності і вміння: Здатність визначати фактори, що впливають на розвиток інтеграційних процесів та формувати передумови розширення зовнішньоекономічних зв'язків країни. Вміння формулювати та обґрунтовувати цілі та критерії напрямів інтеграції України до ЄС; обґрунтовувати критерії для оцінювання наслідків впливу управлінських рішень щодо реалізації того чи іншого стратегічного напрямку інтеграції на національні ринки).	2
25	Фактори сталого розвитку продуктивних сил. Сутність, принципи, об'єкти, суб'єкти й інструменти державного регулювання економіки у країні; методології дослідження й удосконалення процесів регулювання економіки на макрорівні. (Складова компетентності і вміння: Здатність розробляти комплексну програму реалізації раціональної моделі регіонального розвитку. Уміння використовувати загальнонаукові та конкретнонаукові методи для дослідження механізму державного регулювання економіки у країні).	4
	Всього	32

6.2. Практичні заняття

1-й семестр

№ Теми	Назва теми	Кількість годин
	Змістовний модуль 1. Становлення ринкової економіки та ринкової економічної теорії	
1	Предмет і метод історії економіки та економічної думки. (Мінімальний досвід та знання: сутність цивілізації, теоретико-методологічну та світоглядну складову цивілізаційного підходу до розгляду історії економіки та економічної думки; розуміння позитивних та нормативних складників економічного аналізу).	2
2	Господарство первісного суспільства та його еволюція на етапі ранніх цивілізацій. (Мінімальний досвід та знання: сутність суспільного поділу праці та його вплив на економічний розвиток; зрозуміти економічні складники, які вплинули на формування східної і європейської держави, та вплив їх на формування моделі подальшого господарського розвитку).	2
3	Господарський розвиток та економічна думка в період формування суспільств	2

	Східної цивілізації (Китай, Індія) (VIII ст. до н. е – V ст. н. е). (Мінімальний досвід та знання: усвідомити значення Східних цивілізацій на започаткування майбутнього цивілізаційного розвитку світового господарства; знати сформовані в цей період найважливіші функції держави, позитиви і негативи одержавлених територіальних громад та їх вплив на економічний розвиток регіону).	
4	Господарство країн європейської цивілізації в період її формування (VIII ст. до н.е. – V ст. н.е.). (Мінімальний досвід та знання: усвідомити економічні механізми досягнення високих показників у розвитку виробництва й споживання матеріальних та духовних благ в період античності; уміти спадкоємно-історично відображати економічні та соціальні реалії та знати перші концепції управління великими господарськими одиницями).	2
5	Господарство та економічна думка феодальних країн Європи і Сходу (кінець V – XV ст.). (Мінімальний досвід та знання: усвідомити вплив Великих географічних відкриттів на формування світового ринку та його значимість у подальшому суспільному поділу праці; знати економічні функції міста та вплив їх на формування індустріального та ринкового типу економіки).	2
6	Розвиток господарства та економічної думки в централізованих монархіях Європи (XVI – XVII ст.). (Мінімальний досвід та знання: усвідомити різноманітність шляхів індустріальної модернізації європейських країн та основи формування нової ринкової економіки, знати концепцію економічного лібералізму та уміти протиставляти закони виробництва і закони розподілу в ринковій економіці).	2
7	Формування та сутність ринкового господарства в європейських країнах (XVIII – перша пол. 60-ті роки XIX ст.). (Мінімальний досвід та знання: усвідомити особливості генезису індустріального виробництва європейських країн та східний тип модернізації економіки; уміти змодельовати систему ринкової національної економіки).	2
	Змістовний модуль 2. Розвиток ринкової економіки та економічної думки у XIX – на початку XXI ст.	
8	Особливості становлення ринкового господарства в окремих країнах західної й східної цивілізації та їх відображення в економічній думці (друга пол. XIX – початок XX ст. (Мінімальний досвід та знання: усвідомити модель інноваційного типу розвитку суспільства; знати концепцію економічної динаміки та підприємництва та уміти сформувати «інноваційний каркас» національної економіки).	2
9	Господарство та економічна думка в період державно-монополістичного розвитку суспільств європейської цивілізації (перша половина XX ст.). (Мінімальний досвід та знання: усвідомити сутність індустріальної моделі розвитку економіки її особливості еволюції на сучасному етапі; знати основи інституціональної теорії та уміти формулювати своє розуміння суспільної структури, факторів розвитку з врахуванням значимості формальних і неформальних інститутів).	2
10	Розвиток національних економік країн європейської цивілізації в системі світового господарства під впливом науково-технічної революції (друга половина XX ст.). (Мінімальний досвід та знання: усвідомити єдність і взаємовпливи глобального і національного у розвитку економіки; знати тенденції світового економічного розвитку та уміти обґрунтувати важливість взаємодії держави з ринком в умовах моделі змішаної економіки)..	2
	Змістовний модуль 3 Сучасна цивілізація та трансформаційні процеси в країнах світу	
11	Світове господарство та основні напрями економічної думки на етапі інформаційно-технологічної революції (кінець XX – початок XXI ст.).	2

	(Мінімальний досвід та знання: усвідомити найважливіші складники впливу на зростання та конкурентоспроможність економіки в постіндустріальному суспільстві; знати тенденції міжнародної економічної інтеграції та уміти виокремити національні пріоритети в цьому процесі).	
12	Господарство України в епоху адміністративно-командної системи. (Мінімальний досвід та знання: усвідомити позитиви і негативи розвитку економіки в умовах державного соціалізму; знати базові передумови ефективної дії ринкових механізмів та розширення економічного простору підприємництва та уміти аналізувати «трансакційну архітектуру» національної моделі економічного розвитку).	2
13	Відновлення основ ринкової системи господарства в Україні (останнє десятиріччя XX – початок XXI ст.). (Мінімальний досвід та знання: усвідомити проблеми розвитку інституціонально-інформаційної (нової) економіки України; знати загальні тенденції формування нового типу економіки та уміти сформулювати і обґрунтувати інноваційні напрями державної економічної політики).	2
	Всього	26 + 2 ¹ = 28

Практичні заняття 2-й семестр

№ з/п	Назва теми	Кіль-сть годин
Змістовний модуль 4. Теоретичні основи розміщення продуктивних сил		
14	Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил і формування економіки регіонів. (Мінімальний досвід та знання: Сутність поняття державного регулювання економіки та вихідні положення цього процесу, основні види методів державного регулювання економіки. Розуміння сутності, принципів, об'єктів, суб'єктів й інструментів державного регулювання економіки у країні; знання методології дослідження й удосконалення процесів регулювання економіки на макрорівні).	2
15	Економічне районування та територіальна структура народного господарства. (Мінімальний досвід та знання: Сутність понять «економічне районування» та «сталий розвиток». Методи оцінки основних макроекономічних показників. Знання про сутність, типи фактори, джерела та значення економічного зростання в розвитку національної економіки; знання основних критеріїв та показників економічного зростання країни; засад державної політики стимулювання економічного зростання).	2
Змістовний модуль 5. Регіон економічна політика		
16	Сутність, мета й завдання регіональної політики. (Мінімальний досвід та знання: Визначення поняття «прогнозування» та його основних принципів; сутність програмування та поняття «програма». Знання основних етапів прогнозування та видів прогнозних документів; знання методів прогнозування; знання основ макроекономічного програмування	2

¹ +4 – проведення підсумкових проміжних контрольних робіт за модулями.

	та порядку затвердження програм економічного і соціального розвитку різних рівнів).	
17	Механізм реалізації регіональної економічної політики. (Мінімальний досвід та знання: Сутність поняття державного регулювання економіки та вихідні положення цього процесу, основні види методів державного регулювання економіки. Розуміння сутності, принципів, об'єктів, суб'єктів й інструментів державного регулювання економіки у країні; знання методології дослідження й удосконалення процесів регулювання економіки на макрорівні).	2
18	Народногосподарський комплекс країни і його трансформація в ринкових умовах. (Мінімальний досвід та знання: Сутність понять «галузь економіки», «галузева структура»; класифікацію основних галузей матеріального та нематеріального виробництва. Знання про основи формування структури господарського комплексу національної економіки; поняття та ознаки галузі спеціалізації, інфраструктури; характеристики та особливості розвитку основних міжгалузевих комплексів України).	2
Змістовий модуль 6		
Економіка України: галузева структура і характеристика продуктивних сил економічних районів		
19	Природний та трудоворесурсний потенціал України. (Мінімальний досвід та знання: Сутність поняття економічний потенціал та його складових. Поняття «природні ресурси» та «трудоі ресурси». Основні елементи економічного потенціалу. Знання складових економічного потенціалу національної економіки та показників ефективності їх використання за різними методиками оцінки; знання про основні показники оцінки ефективності задіяного національного капіталу та його продуктивності).	2
20	Економіка регіонів України: стан та перспективи розвитку. (Мінімальний досвід та знання: Сутність поняття поділ праці. Основні види і інструменти поділу праці. Сутність економіки регіонів. Знання про сутність і основні складові механізму регіональної економічної політики у країні; знання основних критеріїв ефективної реалізації окремих видів регіональної політики).	2
21	Фактори сталого розвитку продуктивних сил. (Мінімальний досвід та знання: Сутність поняття державного регулювання економіки та вихідні положення цього процесу, основні види методів державного регулювання економіки. Розуміння сутності, принципів, об'єктів, суб'єктів й інструментів державного регулювання економіки у країні; знання методології дослідження й удосконалення процесів регулювання економіки на макрорівні).	2
	Всього	16

6.3. Самостійна робота*

1-й семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Охарактеризувати особливості розвитку сучасної парадигми економічної теорії	2
2	Трипільська культура та господарська діяльність трипільців	2
3	Звід законів царя Хаммурапі – перші письмові узагальнення економічної думки	1
4	Розвиток винахідницької думки в Стародавньому Китаї та її практичне значення	2
5	Особливості розвитку господарства Римської республіки (V – I ст. до.н.е)	1
6	Магдебурзьке право: суть та значення для розвитку середньовічної економіки	2
7	Економічні ідеї Пилипа Орлика	2
8	Економічні ідеї Івана Тихоновича Посошкова	1
9	Економічні теорії А. Сміта	1
10	Проаналізуйте формування наукових поглядів представників політичної економії (У. Петті)	2
11	Охарактеризуйте суть і наслідки комунальних революцій в становленні індустріального суспільства	2
12	Розвиток ідей марксизму в роботах українських економістів	1
13	Розвиток ідей класичної школи політичної економії в економічній думці України	2
14	Дайте характеристику економічних ідей Київської школи	2
15	Визначте головні економічні ідеї представників австрійської школи (К. Менгер, Ф. Візер, О. Бьом-Баверк)	1
16	Розкрийте сутність економічних ідей А. Маршалла	2
17	Розкрийте зміст теорії антициклічного регулювання (Р. Харрод, Л. Домар)	2
18	Розкрийте зміст теорії суспільного вибору Дж. Бьюкенена	2
19	Визначте сутність теорії нових кейнсіанців	2
20	Розкрийте суть проблеми трансформації українського суспільства	2
	Разом	34

Самостійна робота

2-й семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Територіальна структура народного господарства	2
2	Природно-економічний потенціал України	4
3	Проблеми розвитку соціального комплексу країни	4
4	Особливості специфіки та розвитку продуктивних сил регіонів	4
5	Хімічна промисловість України: особливості її розміщення та основні проблеми розвитку	4
6	Міжнародні економічні зв'язки України з іншими країнами	4
7	Експортний потенціал країни	4

8	Легка промисловість України: особливості її розміщення та основні проблеми розвитку	4
9	Харчова промисловість України: особливості її розміщення та основні проблеми розвитку	4
10	Будівельний комплекс України: особливості його розміщення та основні проблеми розвитку	4
11	АПК України	4
	Разом	42

***Примітка:** У розрахунку годин на виконання самостійної роботи передбачено час на виконання індивідуальних завдань

6.4. Орієнтовна тематика індивідуальних завдань

1-й семестр

1. Проаналізуйте розвиток економічної думки в Україні.
2. Виділіть загальні характеристики системи господарства в суспільствах ранніх цивілізацій.
3. Виділіть основні і специфічні риси та напрямів формування господарства суспільств Східної цивілізації та покажіть відображення цих процесів в економічній думці.
4. Узагальніть основні риси та напрями формування господарства суспільств Західної цивілізації та покажіть відображення цих процесів в економічній думці.
5. Охарактеризуйте Західноєвропейську та Давньоруську системи господарства на основі „Салічної правди” та „Руської правди”, показати їх єдність і відмінності.
6. Проаналізуйте форми та основні напрямки розвитку інститутів ринкової економіки: їх національні особливості.
7. Визначить основні тенденції світового економічного розвитку в останній третині XIX – початку XXI ст..
8. Проаналізуйте національні особливості господарського розвитку в період монополістичної конкуренції (Англія, Франція, Німеччина, США).
9. Розкрийте специфіку економічного розвитку України в період монополістичної конкуренції у складі двох імперій: спільне та відмінне.
10. В чому оригінальність економічної концепції розвитку Дж.М.Кейнс, які б аспекти ви виділили як актуальні для розвитку економіки України.
11. Проаналізуйте західноєвропейську модель господарського розвитку та її теоретичне обґрунтування (Соціальне ринкове господарство). Наскільки є можливим втілити таку модель економічного розвитку в Україні. Обґрунтуйте.
12. Які економічні фактори сприяли економічному піднесенню ФРН у 50-х роках XXI ст.. Чи можливий їх прояв в економіці сучасної України. Обґрунтуйте.
13. Запровадження яких господарських механізмів та природа перетворення Японії сприяли досягнення економічного лідерства Східної Азії. Що Ви застосували б з врахуванням національних особливостей в економічному реформуванні економіки України?
14. Охарактеризуйте позитиви й недоліки зростання інтеграційних процесів у світовій економіці: „Спільний ринок”, його утворення та розширення складу (1957-1995).
15. Охарактеризуйте економіку незалежної України: проблеми та шляхи переходу до ринкової системи господарства. Обґрунтуйте найефективнішу (на ваш погляд) модель економічного розвитку.

2-й семестр

16. Написання есе на тему «Основні напрямки розвитку продуктивних сил України в сучасних умовах».
17. Виконання домашнього завдання на тему «Обґрунтування ролі окремих економічних районів України на основі розрахунку індексів спеціалізації».
18. Написати есе на тему «Ваш регіон у системі територіального поділу праці»
19. Виконання домашнього завдання на тему «Аналіз галузевої структури промисловості України»
20. Виконання домашнього завдання «Аналіз природного і трудових ресурсів України».
21. Написання есе на тему «Міжгалузеві комплекси та їх роль в розвитку економіки України».
22. Виконання домашнього завдання на тему «Аналіз товарної структури зовнішньої торгівлі України за регіонами».
23. Виконання домашнього завдання на тему «Визначення ролі регіонів у формуванні валового регіонального продукту».
24. Дати економічну оцінку основних видів природних ресурсів України. Аналіз і оцінка демографічної ситуації в Україні.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час лекційного курсу застосовуються метод візуалізації шляхом слайдових презентацій у програмі Microsoft Office Power Point, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань.

Практичні заняття проводяться у вигляді дискусій, презентацій; опрацювання першоджерел та наукових публікацій у вітчизняних та зарубіжних періодичних виданнях, пояснювально-ілюстративний та дедуктивний методи; обговорення реферативних виступів, тестування, виконання модульних контрольних робіт. Для реалізації мети та завдань курсу аудиторні заняття мають доповнюватись самостійною роботою студентів.

8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль з предмету «Історія економіки та економічної думки» включає тематичне оцінювання та модульний контроль.

Тематичне оцінювання аудиторної та самостійної роботи студентів здійснюється на основі отриманих ними поточних оцінок за усні та письмові відповіді з предмету, самостійні та контрольні роботи.

Поточний контроль за виконанням ІНДЗ здійснюється відповідно до графіку виконання завдання.

Модульний контроль проводиться у формі комп'ютерного тестування.

Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється студентам у журнал академічної групи та електронний журнал після кожного контрольного заходу.

Підсумковий контроль навчальної діяльності студентів здійснюється у формі екзамену за результатами поточного контролю (тематичного оцінювання, виконання ІНДЗ та модульного контролю) і екзамен передбачає обов'язкову присутність студентів. Результати кількості набраних балів оприлюднюються в журналі академічної групи до початку екзаменаційної сесії.

9. ЗАСОБИ ТА ЯКІСНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінка за лекційне заняття виставляється за активність студента в дискусії, відповіді на поставлені питання викладачем, якість конспекту.

Оцінку на семінарському занятті студент отримує за індивідуальні виступи зроблені доповіді, презентації, реферати, есе, активність під час дискусій.

Під час модульного та підсумкового контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є стандартизовані комп'ютерні тести.

10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточний контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється за чотирирівневою шкалою – «2», «3», «4», «5».

Критерії оцінювання результатів навчання за чотирирівневою шкалою

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано завдання. Водночас здобувач вищої освіти має продемонструвати вміння аналізувати і оцінювати явища, факти і процеси, застосовувати наукові методи для аналізу конкретних ситуацій, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів, докладно обґрунтувати свої твердження та висновки, показує вміння пов'язати теорію і практику.
«Добре»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано 75 % завдань. Водночас здобувач вищої освіти виявляє навички аналізувати і оцінювати явища, факти і події, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів та докладно обґрунтувати свої твердження та висновки, показує переважання логічних підходів перед творчими у відповідях на питання, вміння пов'язати теорію з практикою.
«Задовільно»	Отримують за роботу, в якій правильно виконано 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти не виявив вміння аналізувати і оцінювати явища, факти та недостатньо обґрунтував твердження та висновки, недостатньо певно орієнтується у навчальному матеріалі, нечітко викладання матеріалу на папері, порушення логічної послідовності при викладі матеріалу.
«Незадовільно»	Отримують за роботу, в якій виконано менш як 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти демонструє невміння аналізувати явища, факти, події, робити самостійні висновки та їх обґрунтувати, що свідчить про те, що студент не оволодів програмним матеріалом.

Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою. Вона обчислюється як середнє арифметичне значення (САЗ) всіх отриманих студентом оцінок з наступним переведенням їх у бали за такою формулою:

$$\text{БПК} = \frac{\text{САЗ} \times \text{max Пк}}{5}$$

де *БПК* – бали з поточного контролю; *САЗ* – середнє арифметичне значення усіх отриманих студентом оцінок (з точністю до 0,01); *max ПК* – максимально можлива кількість балів з поточного контролю.

Відсутність студента на занятті у формулі приймається як «0».

Критерії оцінювання за дворівневою шкалою

Під час проведення заліку навчальні досягнення студентів оцінюються за дворівневою шкалою: зараховано, незараховано.

Оцінка «зараховано» (60–100 балів) ставиться студентові, який виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбачені програмою, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; під час виконання завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.

Оцінка «незараховано» (1–59 балів) ставиться студентові, який допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може продовжити навчання чи розпочати професійну діяльність без додаткових занять з відповідної дисципліни.

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		іспит	залік
90–100	A	Відмінно	Зараховано
82–89	B	Добре	
75–81	C		
64–74	D	Задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання	
1–34	F	Незадовільно (незараховано) з обов'язковим повторним вивченням	

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти за підсумкового контролю «залік»

Види робіт	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	ІНДЗ	Загальний бал
Максимально можлива кількість балів	10	30	10	40	10	100

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти за підсумкового контролю «іспит»

Назва категорії	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	ІНДЗ	Екзам-ен	Загальний бал
За весь курс	10	20	10	20	10	30	100

11. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

Наочні засоби:

1. Слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point;
2. Інформаційні стенди у навчальній аудиторії.

Технічні засоби:

1. Проектор;
2. Комп'ютер.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Історія економіки та економічної думки: підручник / П.І. Юхименко, П.М. Леоненко. – К.: Знання, 2011. – 646 с.
2. Історія економіки та економічної думки: підруч. / В. В. Козюк, Л. А. Родіонова, О. В. Длугопольський [та ін.] ; за ред. В. В. Козюка, Л. А. Родіонової. – Тернопіль: ТНЕУ, 2015 – 792 с.
3. Історія економіки та економічної думки: навч. посіб. / [С. В. Степаненко, С. Н. Антонюк, В. М. Феценко, Н. О. Тимочко] ; за ред. проф. С. В. Степаненка. – К.: КНЕУ, 2010. – С. 594 – 657.
4. Леоненко П. М., Юхименко П. І. Економічна історія: Навч. посіб. – К.: Знання-Прес, 2004. – 570 с.
5. Чухно А. А., Юхименко П. І., Леоненко П. М. Сучасні економічні теорії: Підручник / За ред. А. А. Чухна. – К.: Знання, 2007. – С. 365 – 381.
6. Юхименко П.І. Леоненко П.М. Економічна історія: Підручник. – К.: Знання-Прес, 2008. – С. 385 – 323.
7. Юхименко П.І. Леоненко П.М. Історія економічних учень: Підручник. – К.: Знання, 2005. – С. 424 – 456.
8. Юхименко П.І. Історія економіки та економічної думки: конспект лекцій. Біла Церква. БННВК «Освіта». 2019. 262 с.
9. Юхименко П.І. Історія економіки та економічної думки. Методичні вказівки для семінарських занять і самостійного вивчення дисципліни студентами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування». Біла Церква, 2020. 59 с.

Додаткова

1. Історія економічних учень: Підручник / За заг. ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання 2004. – 1300 с.
2. Єрохін С. А. Структурна трансформація національної економіки: (теоретико-методологічний аспект). – К.: Світ знань, 2002.
3. Кейнс Дж. М. Трактат про грошову реформу. Загальна теорія зайнятості, процента і грошей; Реф.-дадж. / Укл. Феценко В. М. – К.: АУБ, 1999. – 189 с.
4. Лортикян Э.Л. История экономики и экономической мысли Украины: Эволюция рыночной экономики. – Х.: Консул, 2004. – 360 с.
5. Мак-Ніл Вільям. Піднесення Заходу. Історія людського суспільства. – К.: Ніка-Центр, 2002. – 1111 с.
6. Панорама экономической мысли конца XX столетия: В 2 т.: Пер. с англ. / Под ред. Д. Грнэуэя, М. Блини, И. Стюарта. – СПб.: Экон. шк., 2002.
7. Подолинський С.А. Ремесла і фабрики на Україні // Вибрані твори \ Упоряд. Л. Я. Корнійчук. – К.: КНЕУ, 2000. – С. 93 – 202.
8. Проскурін П. В. Історія економіки та економічних учень. Нариси економічної історії індустріалізації: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2015. – 372 с.
9. Экономическая история мира. Европа. – Т 1 – 4 / Под общ.ред. В. М. Конотопова. – М.: Дашков и К°, 2004 – 2006.
10. Інституціонально-інформаційна економіка: підручник / А.А. Чухно, П.М. Леоненко, П.І. Юхименко ; за заг. ред. акад. НАН України А.А. Чухна. – К.: Знання, 2010. – С. 400 – 411.
11. Якобчук В. П. Історія економіки та економічної думки [Текст]: Навч. посіб. / В. П. Якобчук, Ю. В. Богоявленська, С. В. Тищенко – К.: «Центр учбової літератури», 2015. – 476 с.

2-й семестр
Рекомендована література

Основна

1. Дадашев Б.А., Гордієнко В.П., Обливанцов В.В. Регіональна економіка. Підручник / Б.А. Дадашев, В.П. Гордієнко, В.В. Обливанцов / Центр навчальної літератури, 2017. – 202 с.
2. Заблоцький, Б. Ф. Регіональна економіка. Навч. посібник. Рекомендовано МОН України / Б. Ф. Заблоцький. – 2-ге вид. – Львів: Новий Світ-2000, 2018. – 548.
3. Заболотний Г.М. Ринкова трансформація економіки регіону : підруч. для студентів екон. спец. вищ. навч. закладів / Г.М. Заболотний, В.І. Захарченко, А.М. Ступницький : ВНАУ. – Вінниця. Консоль, 2012. – 533 с.
4. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка Підручник / С. І. Дорогунцов, Т.А. Заяць, Б.І. Пітюренко та ін.; За заг. Ред. д-ра економ. наук, проф., чл.-кор. НАН України С.І. Дорогунцова. – Вид. 2-ге без змін. – К.: КНЕУ, 2007.
5. Стеченко Д.М. Розміщення продуктивних сил і регіоналістика: Навч. посіб. – 2-ге вид., випр. і доп. – К.: Вікар, 2002. – 374 с.
6. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка: Підручник / За ред. В.В. Ковалевського, О.Л. Михайлюк, В.Ф. Семенова. – 6-те вид., випр. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2004. – 350 с.
7. Чернюк Л.Г. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка: Навч. посіб. для дистанц. навчання. / Чернюк Л.Г., Клиновий Д.В. – К.: Ун-т «Україна», 2004. – 245с.
8. Шевчук Л.Т. Регіональна економіка : навч. посіб. / Л.Т. Шевчук. – Київ : Знання. 2011. – 319 с.
9. Юхименко П.І. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка: Курс лекцій. Біла Церква, «Мустанг», 2006. – 121 с.

Додаткова

1. Журавель В. В. Регіональна економіка: Підручник [В. В. Журавель, О. В. Поспелов, Г. П. Рекун, В. Б. Родченко]; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х. : ХНАМГ, 2011. – 271 с.
2. Структурні зміни та економічний розвиток України: монографія / (Геєць В.М., Шинкарук Л.В., Артѡмова Т.І. та ін.) ; за ред. д-ра екон. Наук Л.В. Шинкарук ; НАН України ; ін-т екон. та прогнозув. – К., 2011. – 696 с.
3. Інноваційні та трансформації аграрного сектору економіки : монографія / (О.В. Шубравська, Л.В. Молдаван, Б.Й. Пасхавер та ін.); за ред. д-ра екон. наук О.В. Шубравської ; НАН України, ін-т екон. та прогнозув. – К., 2012. – 496 с.
4. Саліхова О.Б. Високотехнологічні виробництва: від методології оцінки до піднесення в Україні : монографія / О.Б. Саліхова ; НАН України ; ін-т екон. та прогнозув. – К., 2012. – 624 с.
5. Ризики та перспективи розвитку у період посткризового відновлення : монографія / (А.І. Даниленко, В.В. Зимовець, В.І. Сіденко та ін.). НАН України ; ін-т екон. та прогнозув. – К., 2012. – 348 с. : табл., рис.
6. Технологія та модернізація промисловості України / За ред. д-ра екон. наук Л.І. Федулової; Ін-т екон. та прогнозув. – К., 2012. – 472 с. : табл., рис. 6. С.І. Іщук, О.В. Гладкий. Географія промислових комплексів. Підручник.

11. Інформаційні ресурси

1. Поняття і види міжнародних організацій. <http://readbookz.com/book/166/5027.html>.
2. <http://economists.wix.com/ntf201#!--/ctwi>
3. Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року.

<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-%D0%BF>.

4. Закон України. Про стимулювання розвитку регіонів.
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/anot/2850-15>.

5. Закон про територіальні громади. <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/157-viii>.

6. Волович О.О. Глобалізація: переваги і загрози для нашої країни".
<http://od.niss.gov.ua/articles/485/>

7. Міністерство економіки та з питань європейської інтеграції України.
www.me.gov.ua

8. Глобалізація як процес універсалізації стосунків між державою та ринком.
http://www.zgia.zp.ua/gazeta/VISNIK_35_2.pdf. 10

9. Фурса О. О. Україна і глобалізація: проблеми і тенденції. <http://intkonf.org/fursa-oooukrayina-i-globalizatsiya-problemi-ta-tendentsiyi/>.

10. В. Є. Реутов. Глобальна регіоналізація як сучасний вектор розвитку глобальних економічних трансформацій. [HTTP://WWW.ECONOMY.NAYKA.COM.UA/?OP=1&Z=910](http://WWW.ECONOMY.NAYKA.COM.UA/?OP=1&Z=910)

11. Транснаціональні корпорації та Україна.
<http://www.geograf.com.ua/geoinfocentre/20-human-geography-ukraine-world/266-tnk-and-ukraine> .

12. Конфедерація, співдружність та інші міждержавні об'єднання.

http://pidruchniki.com/1233122843064/pravo/konfederatsiya_spidvruzhnist_inshi_mizhderzha_vni_obyednannya .

13. Світова економіка: структура та основні суб'єкти
<http://ukrefs.com.ua/page,2,121411-Mirovaya-ekonomika-struktura-i-osnovnye-sub-ekty.html>